

123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet

a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről

A Kormány a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény - 14. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel - a 45. §-a (7) bekezdésének *a*) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

I.

Általános rendelkezések

1. § (1) A rendelet hatálya az ivóvízminőségű vízigények kielégítését, az ásvány- és gyógyvízhasznosítást szolgáló, igénybe vett, lekötött vagy távlati hasznosítás érdekében kijelölt vízbázisokra, továbbá az ilyen felhasználású víz kezelését, tárolását, elosztását szolgáló vízilétesítményekre terjed ki, amelyek napi átlagban legalább 50 személy vízellátását biztosítják.

(2) Az (1) bekezdés szerinti vízbázisokat, vízilétesítményeket e rendelet szerinti fokozott védelemben (a továbbiakban: védelem) kell tartani.

(3) Közcélú vízilétesítmény létesítéséhez, üzemeltetéséhez vagy ilyen célt szolgáló vízhasználathoz, továbbá a jövőbeni ivóvízellátás célját szolgáló vízbázisok (a továbbiakban: távlati ivóvízbázis) védelme érdekében e rendelet szerinti védőidomot, védőterületet, védősávot kell kijelölni.

(4) Saját célú vízilétesítmény esetén a védőidom, a védőterület, a védősáv kijelölhető.

(5) A külön meghatározást igénylő fogalmak jegyzékét az *1. számú melléklet* tartalmazza.

2. § (1) A védelem, felszín alatti vízbázisnál védőidom, védőterület; felszíni vízkivétel esetén védőterület; a kivett víz kezelését, tárolását, elosztását szolgáló vízilétesítmény esetén védőterület, illetve védősáv meghatározását, kijelölését, kialakítását és fenntartását jelenti.

(2) A védelem a biztonsági intézkedések részleges vagy teljes körű végrehajtásával valósítható meg.

(3) A védelem érdekében

a) felszín alatti vízbázis esetében a védőidomot és védőterületet belső, külső, valamint hidrogeológiai,

b) felszíni vízkivételnél a védőterületet, belső, külső és hidrológiai védőövezetekre osztva kell meghatározni, kijelölni, kialakítani, és fenntartani.

(4) A védőövezetek, a védelem céljával összefüggő és a terület használatával kapcsolatos korlátozások szempontjából egységes és kapcsolódó rendszert alkotnak.

(5) A védőövezetek határait a hidrológiai, hidrogeológiai adottságok, továbbá

a) az igénybe vett vagy lekötött vízbázisoknál a vízbázis engedélyezett víztermelése,

b) a távlati vízbázisoknál a vízbázis teljes kapacitása

és e rendelet 2., illetőleg 3. számú mellékletében foglaltak alapján kell meghatározni.

3. § (1) A felszín alatti vízbázisok esetén a 2. számú melléklet szerinti

a) *belső védőidom, védőövezet rendeltetése:* a vízkivételi mű, valamint a vízkészlet közvetlen védelme a szennyeződéstől és a megrongálódástól;

b) *külső védőidom, védőövezet rendeltetése:* a le nem bomló, továbbá a bakteriális és egyéb lebomló szennyező anyagok elleni védelem;

c) *hidrogeológiai védőidom, védőövezet rendeltetése*: a le nem bomló szennyező anyagok elleni védelem, amelyet vagy a vízkivétel teljes utánpótlódási területére (vízgyűjtőjére) vagy meghatározott részére kell kijelölni.

(2) A hidrogeológiai védőidom, illetve védőövezet a 2. számú melléklet szerinti „A”, „B” és „C” védőzónákból áll.

(3) A belső védőövezet kialakítása minden esetben kötelező.

(4) A külső védőövezetet és a hidrogeológiai védőövezet „A” és „B” védőzónáit akkor kell kijelölni, ha az adott védőidomnak van metszete a felszínen.

(5) Ha a teljes felszín alatti utánpótlódási terület nagyobb a „B” védőzónánál, a „C” védőzóna kérelemre vagy hivatalból kijelölhető, ha azt a vízbázis védelme indokolttá teszi.

(6) A távlati és a lekötött felszín alatti vízbázisoknál

a) belső és külső védőidomot, illetőleg védőövezetet nem kell meghatározni,

b) a hidrogeológiai védőidom, illetőleg védőövezet „A” belső zónáját csak akkor kell meghatározni, ha a tervezett vízkivételek konkrét helye, mélységköze, a kutankénti víztermelés már megközelítőleg ismert;

c) a hidrogeológiai védőidom, illetőleg védőövezet „B” külső zónáját minden esetben meg kell határozni.

II.

A védőidomok, védőterületek és védősávok meghatározása

4. § (1) A felszín alatti vízbázis védőidomát, védőterületét az elérési idő alapján, állandó (permanens) vízmozgást feltételezve, a vízkivételi műtől kiindulva kell méretezni. A számítások során a felszín és a telített zóna felszíne közti szivárgási időt figyelmen kívül kell hagyni.

(2)¹ A vízügyi hatóság engedélyezheti a felszín alatti vízbázis védőidoma és védőterülete meghatározását becslt adatokra alapozott hidraulikai számításokkal²

a) belső és külső védőidomra vagy védőövezetre vonatkozóan, ha a tervezett, illetőleg engedélyezett vízkivétel legnagyobb havi termelése a 3000 m³-t,

b) a hidrogeológiai védőidomra vagy védőövezetre vonatkozóan, ha a tervezett, illetőleg engedélyezett vízkivétel legnagyobb havi termelése a 30 000 m³-t (forrásoknál a 3000 m³) nem haladja meg.

(3) A felszín alatti vízbázisok védőidomait, védőterületeit, övezeteit és zónáit a 2. számú melléklet szerint, annak biztonsági tényezőit alkalmazva kell méretezni.

5. § A felszíni vízre telepített vízkivétel védelme érdekében belső és külső, valamint hidrológiai védőövezetet kell kijelölni, amelyet a 3. számú melléklet alapján úgy kell méretezni, hogy

a) ha a tavak, tározók esetében a víz tartózkodási ideje a 120 napot nem haladja meg, akkor minden tápláló vízfolyásra, ha meghaladja, akkor a vízkivételtől számított 1 km-en belül betorkolló vízfolyásokra is ki kell jelölni a külső védőövezetet;

¹ Módosította: 527/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 7. § (7) a).

² Megállapította: 340/2004. (XII. 22.) Korm. rendelet 6. § (1). Hatályos: 2005. I. 1-től. A folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

b) a folyók és egyéb vízfolyások esetében az árvízvédelmi gátrendszer mentett oldalán csak akkor kell külső védőövezetet kialakítani, ha e terület lefolyása a külső védőövezettel érintett partszakaszon jut a vízfolyásba, továbbá, ha a vízkivétel közelében partiszűrésű kutak is találhatóak, és ezek védelme azt szükségessé teszi;

c) ha a vizsgálatok szerint a vízfolyáson adott (a 3. számú melléklet szerinti) távolságon belül a túlparti szennyezés semmilyen vízállásnál nem juthat a vízkivétel helyéhez, a parti védőövezetet elégséges csak a vízkivételnek megfelelő parton kialakítani;

d) ha a külső védőövezettel érintett szakaszon belül mellékfolyók vagy patakok torkollnak a vízfolyásba, a védőövezetet azokra, valamint azok partjaira is ki kell terjeszteni, kivéve a túlparton betorkolló vízfolyásokat, amennyiben vizsgálatok igazolják, hogy azok szennyező hatása semmiképp sem érheti el a vízkivétel helyét.

6. § A vízkezelő és -tároló, valamint az ásvány- és gyógyvíztároló műtárgyak védelmére a védőterületet, a vízszállító és -elosztó vezeték védelmére a védősávot a *4. számú melléklet* alapján úgy kell kijelölni, hogy

a)³

b) párhuzamosan haladó víz- és szennyvízvezetékek esetében - ha a csatornacső mélyebben fekszik mint a vízcső, továbbá a vízcső száraz talajban van, és a védősáv kialakítása rendkívüli nehézséggel jár - az előírt távolságoktól el lehet térni, de ekkor az érintett csatornaszakaszt vízzáró kivitelben (így például poliészterrel burkolt acélcső, poliészterrel vagy legalább 10 cm vastag betonnal burkolt azbesztcementcső) kell megépíteni;

c) a védősávon belül szennyezést okozó tárgyat, anyagot, valamint olyan műtárgyat elhelyezni, mely a vezetéket rongálhatná, tilos. A védősávból az üzemem kívül helyezett régi vezetékeket el kell távolítani. A védősáv felszínén szennyezett vizet (így például szennyvizet), nyílt árokban vezetni tilos. Ha ez mégis elkerülhetetlen, akkor a nyílt ároknak a védősáv feletti és ehhez csatlakozó, a talajviszonyoktól függően legalább 2-2 méteres szakaszát vízzáróan kell burkolni.

7. § A számítások vagy műszaki becslés alapján meghatározott, méretezett védőidomot, védőterületet az alábbiak szerint kell lehatárolni:

a) a védőidom esetében meg kell adni a térbeli idom vízszintes vetületét, a földfelszínhez viszonyított legközelebbi és legtávolabbi pontját (méterben);

b) a védőterület határait a felszíni tereptárgyakhoz, terepvonalakhoz, terepalakulatokhoz, egyéb természetes vagy mesterséges tájékozódási pontokhoz, illetőleg az ingatlan-nyilvántartási térkép másolatán - szükség esetén annak nagyításán - feltüntetett adatokhoz (vonalakhoz) igazítva oly módon, hogy azok magukba foglalják a számítások alapján meghatározott idomot, területet;

c) a több vízilétesítmény (vízkivételi mű) védőterületét magába foglaló területet - mint a vízilétesítmények közös védőterületét - úgy, hogy az lehetőleg egyszerű felületi idom legyen.

A védőidomok, védőterületek, védősávok kijelölése

8. § (1)⁴ A védőidomot, védőterületet és védősávot a védett vagy védeni tervezett vízbázis, vízilétesítmény megvalósítására, a vízhasználat gyakorlásának engedélyezésére hatáskörrel rendelkező vízügyi hatóság e rendelet előírásai alapján jelöli ki.

³ Hatályon kívül helyezte: 362/2008. (XII. 31.) Korm. rendelet 44. § (1) 68. Hatálytalan: 2009. III. 1-től.

⁴ Módosítva: 269/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet 31. § (4) b) alapján. Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 116. §, 527/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 7. § (7) b).

(2) A kiemelt vízminőségvédelmi vagy természetvédelmi oltalom alatti területen lévő vagy azt érintő vízbázis védőidoma, illetőleg védőterülete kijelölése, kialakítása és fenntartása során a külön jogszabály szerinti környezetvédelmi és a természetvédelmi előírásokat is alkalmazni kell.

(3)⁵ A már igénybe vett és az igénybe venni tervezett vízbázis védőidomának, védőterületének kijelölése iránt, a vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges kérelemről és mellékleteiről szóló miniszteri rendelet előírásai szerinti adatokat és mellékleteket tartalmazó kérelmet kell benyújtani a vízügyi hatósághoz.

(4) A kijelöléssel, kialakítással és fenntartással kapcsolatos vízügyi hatósági eljárás során - üzemelő vízkivétel (igénybe vett vízbázis) esetében - a vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges kérelemről és mellékleteiről szóló miniszteri rendelet szerint benyújtott dokumentáció alapján dönteni kell⁶

a) a védelem alá helyezett vízbázis, vízilétesítmény, vízkivétel megjelöléséről, továbbá a védőidomok, védőterületek megállapításáról;

b) a védelem alá helyezett vízkivételi művek megjelöléséről, rögzítve azok vízgazdálkodási rendeltetését, helyét, létesítési és üzemeltetési engedélyének számát, a megcsapolt mélységközt, az engedélyezett vízmennyisége(ke)t;

c) a védelem alá helyezett vízkészletről és az azt magába foglaló földtani képződmények megjelöléséről, megadva és tömören jellemezve a védelem szempontjából fontos tényezőket;

d) védőidomok, védőterületek lehatárolásáról, feltüntetve a védőidomok felszint el nem érő, a védőterületnél nagyobb kiterjedésének felszíni vetületei vonalát is; a védőterületekkel érintett ingatlanoknak ingatlan-nyilvántartási térképi bemutatásával, feltüntetve, illetve megadva az egyes ingatlanok művelési ág szerinti besorolását és tényleges használati módját; a szennyező forrásokat és minden, a vízkészletet érintő beavatkozást;

e)⁷ a védőterületekre vonatkozó területhasználati korlátozásokról, az előírt intézkedések felsorolásáról, megadva a megvalósítás időbeli ütemezésére vonatkozó előírásokat; az egyes védőidomokat, védőterületeket illetően meg kell határozni azokat a tevékenységeket, melyeket

ea) tilos végezni, vagy

eb) feltételekkel, korlátozásokkal, ellenőrzéssel, hatósági engedély alapján lehet végezni, megadva a korlátozásra, ellenőrzésre vonatkozó konkrét előírásokat,

ec) feltételekkel (korlátozásokkal, ellenőrzéssel) hatósági engedély nélkül is lehet végezni;

f) a védőterületek kialakításával vagy fenntartásával kapcsolatos egyéb hatósági eljárás kezdeményezéséről (így például építési, telekalakítási, tilalom elrendeléséről) hivatkozással az eljárás megindítását megalapozó körülményekre;

g) az engedélyes által a védőterületen, valamint a környezethasználó által a szennyezőforrások körül létesítendő (üzemeltetendő) megfigyelő hálózat kialakításáról és üzemeltetésére vonatkozó előírások megadásáról, a feladatok ellátásához szükséges szolgalmak alapításáról kötelezettségének elrendeléséről;

h) a védőterületeken lévő vízilétesítményekre vonatkozóan szükséges mérési, adatgyűjtési, adatszolgáltatási, állapotértékelési kötelezettségek felsorolásáról;

⁵ Módosítva: 269/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet 31. § (4) b) alapján. Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 115. §, 527/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 7. § (7) c).

⁶ Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 115. §.

⁷ Módosította: 362/2008. (XII. 31.) Korm. rendelet 44. § (1) 68.

i) a védőterületek bekerítésére, táblákkal való megjelölésére, őrzésére vonatkozó előírások megadásáról;

j) a védőterületek gondozására, karbantartására vonatkozó, az engedélyes kötelezettségébe tartozó feladatok megadásáról;

k) a védőterületek védelmét szolgáló lakossági tájékoztató anyagok elkészítéséről és terjesztéséről, a területhasználókkal való kapcsolattartásra vonatkozó kötelezettségek felsorolásáról;

l) a védőidomok, védőterületek következő felülvizsgálatának idejéről, meghatározva azokat az eseteket, melyek bekövetkezése esetén a határozat felülvizsgálatát kezdeményezni kell.

(5) A (4) bekezdés d) pontjához kapcsolódóan védőterületenként elkülönített tételes felsorolást kell készíteni a belső, külső és az „A” hidrogeológiai védőövezetekre és zónákra vonatkozóan, tartalmazva az ingatlan művelési ág szerint besorolását, a tényleges területhasználatot, a védelmi intézkedések szempontjából figyelembe veendő minden létesítményt és tevékenységet, ami hatással lehet a vízkészlet állapotára, a vízbázis védeltségére, továbbá az ingatlantulajdonosok vagy az egyéb jogcímen használók nevét, postacímét.

(6) A hidrogeológiai „B” zónában a (5) bekezdésben foglaltak azokra az ingatlanokra vonatkozóan végzendők el, amelyeken tényleges műszaki beavatkozás vagy a területhasználat megváltoztatása szükséges.

(7)⁸ A védőidom, védőterület kijelöléséig az előzetesen lehatárolt védőidomokra, védőterületekre vonatkozóan a vízügyi hatóságnak e rendelet 10-14. §-aiban foglaltakat kell figyelembe vennie. Az előzetesen lehatárolt védőidomokat, védőterületeket a vízikönyvben kell nyilvántartani.

9. §⁹ A határozatot megalapozó dokumentációt a létesítés során szerzett információk, adatok, továbbá az üzemeltetési engedélyben foglaltak alapján, de legkésőbb az üzemeltetési engedély kiadását követő tizedik évben az engedélyesnek felül kell vizsgálni, és a felülvizsgálat eredményét a vízügyi igazgatóságnak meg kell küldeni. A felülvizsgálat eredményétől függően a vízügyi igazgatóság véleménye alapján a vízügyi hatóságnak intézkedni kell a kijelölt védőterület, védőidom, védősáv módosításáról.

III.

A védőidommal, a védőterülettel, a védősávval érintett ingatlanok használata és a védelem érdekében szükséges használati korlátozások

10. § Az egyes védőidomokban, védőterületeken olyan tevékenység végezhető, amely a kitermelés előtt álló vagy a már kitermelt víz minőségét, mennyiségét, valamint a vízkitermelési folyamatot nem veszélyezteti.

11. § (1) A belső védőidomban és védőövezet területén csak a vízkivétel létesítményei és olyan más létesítmények helyezhetők el, melyek a vízkivételhez csatlakozó vízellátó rendszer üzemi céljait szolgálják. A létesítményeket és berendezéseket úgy kell üzemeltetni, hogy szennyező

⁸ Módosítva: 269/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet 31. § (4) b) alapján. Módosította: 527/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 7. § (7) d).

⁹ Megállapította: 527/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 7. § (1). Hatályos: 2014. I. 1-től.

anyag ne kerülhessen a vízbe, a terepfelületre vagy a felszín alá, a vizet gyűjtő, kitermelő, szállító berendezésekbe.

(2) A belső védőövezet területén:

a) elhelyezett létesítményekben keletkező szenny- és használt vizet nyomáspróbával ellenőrzött, kettősfalú szennyvízcsatormában kell kivezetni a védőterületről úgy, hogy a külső védőövezeten előírt feltételeket kielégítse. A kettősfalú csatorna vízzáróságát havonta kell ellenőrizni a belső védőövezeten kívül elhelyezett szivárgásmentes figyelőakna alkalmazásával, melyben a csatorna és a védőcső közötti gyűrűstérből az esetlegesen elszivárgó vizek összegyűjthetők, majd a külső védőövezeten kívülre továbbíthatók. Az ellenőrzés elvégzését, valamint annak eredményét a vízkivételi üzemnaplóban rögzíteni kell;

b) a terepfelületet úgy kell kialakítani, hogy ott csapadékvízből visszamaradó pangó vizek ne keletkezhessenek. A védőövezeten lehetőleg összefüggő füvesített felületet kell kialakítani, ahol trágyázás (szerves és műtrágyázás), valamint növényvédő szerek használata tilos. A nem füvesíthető felületeket időtálló, szennyezést nem okozó anyaggal kell burkolni. Felszínközeli vízadók, valamint vezetékek és műtárgyak közelében csak olyan fák, bokrok telepíthetők, melyek gyökérzete ezeket nem éri el;

c) a folyószakasz mederviszonyait csak úgy szabad megváltoztatni, hogy az ne legyen káros hatással a vízkivételre, és a víz minőségére;

d)¹⁰ közcélú vizilétesítmények esetén az övezetet magába foglaló földrészletnek - az építmény tulajdonjától függetlenül - állami vagy önkormányzati tulajdonban kell állni. A belső védőövezetet be kell keríteni és szükség esetén biztonságáról egyéb módon, így különösen őrzéssel is gondoskodni kell;

e) rendszeresen a vizilétesítmény üzemeltetőjének azok a dolgozói tartózkodhatnak, akik ott munkát végeznek, és a külön jogszabályban meghatározott rendszeres egészségügyi ellenőrzést igazoló egészségügyi könyvvel rendelkeznek. Belépésre jogosultak továbbá az itt dolgozók munkájának irányítói, valamint az ellenőrzésre jogosult hatósági személyek, továbbá azok, akiket a védőterület tulajdonosa erre (így például átmeneti munkavégzésre) esetleg feljogosít. A belépésre engedélyt adó köteles gondoskodni arról, hogy az ideiglenesen ott tartózkodók szennyezést ne okozzanak.

12. § (1) A felszín alatti vízbázisok külső védőövezetén és védőidomában olyan tevékenység végzése, létesítmény elhelyezése, melynek jelenléte vagy üzemeltetése következtében csökkenhet a vízkészlet természetes védettsége, illetőleg a vízbe (20 napon belül le nem bomló) szennyező anyag, illetve élőlény kerülhet, tilos.

(2) A külső védőövezet területén:

a) szükség szerint tereprendezést kell végezni úgy, hogy ott pangó víz sem elöntésből, sem csapadékból ne keletkezzon. A hullámtéri vízművek felépítményét úgy kell kialakítani, hogy a kutakba és egyéb létesítményekbe felszíni víz árvíz esetén se kerülhessen. A területet elöntő árvíz levonulása után gondoskodni kell a bomlékony és korhadó, a felszín alatti víz szennyezését előidéző anyagok eltávolításáról;

b) a meglévő áthaladó közutat és az útarkot vízzáró burkolattal kell ellátni. Az útarkot úgy kell kialakítani, hogy a vizeket a külső védőterület határán kívülre vezesse. Új közút nem létesíthető. A külső védőövezeten áthaladó szakaszokon az útfenntartáshoz használatos anyagokat tárolni tilos;

¹⁰ Megállapította: 298/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet 1. §. Hatályos: 2008. I. 1-től. Ezt követően indított eljárásokban kell alkalmazni. Lásd még: 298/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet 6. § (3).

c) a közutakon a külső védőövezeten áthaladó útszakasz egészére vonatkozó „Megállni tilos” táblákat kell elhelyezni. Veszélyes vegyi anyagokat szállító teherjárművek számára a külső védőövezetet megfelelő táblákkal ellátott elkerülő terelőutat kell kijelölni;

d) a létesítmények, így például lakóépületek, sport- és szabadidő-létesítmények, üzemek szennyvizét zárt, nyomáspróbával ellenőrzött szennyvízcsatornával kell elvezetni;

e) a növénytermesztéssel összefüggésben meg kell állapítani, hogy az milyen hatással van a védelemben részesülő vízre. Ehhez meg kell vizsgálni a termőtalajt, a víz fölötti képződményeket és a vizet. A vizsgálati eredmények alapján meg kell állapítani, hogy

ea) okozott-e a növénytermesztés kimutatható károsodást a vízben;

eb) a termőtalaj és a víz fölött elhelyezkedő képződmények állapotából lehet-e arra következtetni, hogy meghatározott időn belül a víz károsodni fog, vagy a víz az alkalmazott növénytermesztési technológia mellett előreláthatólag hosszú idő alatt sem károsodik.

(3) Amennyiben a vizsgálat eredményétől függően megállapítható, hogy

a)¹¹ a növénytermesztés a víz károsodását okozta vagy meghatározott időn belül okozhatja, és a vízkivétel fenntartása érdekében a károsodás megszüntetése indokolt, a működési területével érintett vízügyi igazgatóság véleménye alapján a vízügyi hatóság, valamint a növény- és talajvédelmi hatóság által alkalmasnak tartott technológiát kell alkalmazni, amely mellett a víz további károsodása, a károsodás lehetősége megszűnik;

b) a növénytermesztés alkalmazott módja nem károsítja a vizet, az adott technológia csak az illetékes hatóságok olyan állásfoglalása alapján változtatható meg, amely szerint a megváltoztatott technológia sem lesz káros hatással a vízre.

(4) A külső védőövezet területén:

a)¹² a mezőgazdasági földterület használója a tevékenységéről a (3) bekezdés szerinti hatósági állásfoglalás alapján szolgálatot adatot a vízügyi igazgatóságnak. Amennyiben megállapítható, hogy a víz károsodik vagy károsodása várható, az alkalmazott technológiát a (3) bekezdés a) pontjában foglaltak szerint meg kell változtatni;

b)¹³ tilos az állattenyésztés, azonban háziállatok (kutya, macska és - korlátozott számban - baromfi) tartása megengedhető. Baromfitartás esetén az ólakat úgy kell kialakítani, hogy a talaj és talajvíz szennyeződése kizárt legyen (így például vízzáró kivitellel, zárt hulladékiszállítással). Egyes esetekben (így például 2 m-nél mélyebb talajvízszint) ellenőrzés mellett a legeltetés is megengedhető, de az állatok itatása és deleltetése a védőterületen kívül történjen;

c) tilos folyékony üzemanyagot vagy vegyi anyagot tárolni. A vízmű működtetéséhez szükséges üzemanyag, illetőleg vegyszer tárolását szolgáló fém, illetve műanyag tartályt olyan vízzáró betonmedencében kell elhelyezni, amely a tartály meghibásodása esetén a teljes üzemanyag-mennyiséget magában foglalja;

d) a folyószakasz mederviszonyait partiszűrésű vízkivétel esetében csak úgy szabad megváltoztatni, hogy az ne legyen káros hatással a víz minőségére. (A védőövezetet legalább a partiszűrésű vízkivételi létesítmények és a partél közötti területen ki kell jelölni);

¹¹ Megállapította: 527/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 7. § (2). Hatályos: 2014. I. 1-től.

¹² Módosította: 298/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet 6. § (4), 527/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 7. § (7) e).

¹³ Megállapította: 324/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 2. §. Hatályos: 2007. I. 1-től.

e)¹⁴ kutató fúrás vagy új kút a - vízügyi igazgatóság hozzájárulása és a vízügyi hatóság engedélye alapján - csak akkor létesíthető, ha a meglévő vízkitermelés zavarása nélkül (így például más vízadóréteg felhasználásával) további vízkivételt, a vízmű tönkrement kútjának pótlását vagy a vízkészlet mennyiségének, minőségének ellenőrzését szolgálja.

13. § (1) A hidrogeológiai védőidomokban és a védőövezetek területén:

a) tilos olyan létesítményt elhelyezni, melynek jelenléte vagy üzeme a felszín alatti víz minőségének károsodását okozza;

b) tilos olyan tevékenységet végezni, amelynek következtében

ba) csökken a vízkészlet természetes védettsége, vagy növekszik a környezet sérülékenysége,

bb) 6 hónapon belül le nem bomló károsító anyag kerül a vízkészletbe,

bc) olyan lebomló anyag jut a vízkészletbe, amelynek mennyisége, jellege vagy bomlásterméke a felszín alatti víz minőségének károsodását okozza;

c) olyan vegyi anyaggal, amely a vizet károsíthatja, vagy amelyből a víz minőségét károsító anyagok oldódhatnak ki, csak zárt építményben szabad dolgozni;

d) a növénytermesztésre a 12. § (2) és (3) bekezdésben leírtakat kell értelemszerűen alkalmazni;

e) önellátást szolgáló állattartás megengedett, de azt meghaladó mértékű állattartás és víziszármazás telep csak a „B” zónában lehetséges -, a hulladék (trágya) kezelése és tárolása során úgy kell eljárni, hogy a talaj és a talajvíz ne szennyeződhessen (így például a trágyalét vízzáró tartályban vagy medencében kell gyűjteni, és ellenőrzött módon, a hidrogeológiai védőövezeten kívül vagy legfeljebb annak „B” zónájában lehet felhasználni);

f) meglévő tárolóhelyen bármely, a vizet károsító folyékony anyagot csak úgy szabad tárolni, hogy¹⁵

fa) a tárolótartály állapota kívülről is bármikor ellenőrizhető legyen, vagy

fb)¹⁶ az üzemeltető a vízügyi hatóság által engedélyezett módon tervezett és üzemeltetett rendszer segítségével rendszeresen ellenőrizze, hogy nem kerül-e károsító anyag a felszín alatti vízbe;

g)¹⁷ a vizet károsító folyékony anyagok tárolására szolgáló új tárolóhelyet úgy kell kialakítani, hogy

ga) a tárolótartály állapota kívülről bármikor ellenőrizhető legyen,

gb) a tárolótartály olyan vízzárófalú teknőben vagy tartályban legyen, amely - meghibásodás esetén - a teljes tárolt folyadékmennyiséget befogadja;

h)¹⁸ a vízre veszélyes anyagot (így például ásványolajtermék) szállító csővezeték a területen akkor lehet átvezetni, ha a vezeték biztonságát (így például külön burkolattal) megteremtik, gondoskodnak a vezeték rendszeres (így például havi ultrahangos) ellenőrzéséről és azt csőtörés esetére leállító automatikával látják el.

¹⁴ Módosítva: 298/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet 6. § (4) alapján. Módosította: 527/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 7. § (7) f).

¹⁵ Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 116. §.

¹⁶ Módosította: 298/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet 6. § (4), 527/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 7. § (7) b).

¹⁷ Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 116. §.

¹⁸ Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 116. §.

14. § (1) A védőidomok, védőterületek és védőövezetek igénybevételénél az *5. számú mellékletben* foglaltakat kell figyelembe venni.

(2) A „C” védőzóna kijelölése esetén az arra vonatkozó korlátozások nem lehetnek szigorúbbak a „B” zónára előírtaknál.

15. § (1)¹⁹ Ha a védőterület, védőidom kialakítása érdekében a tulajdoni és használati korlátozások mellett vagy azokon túlmenően a védőterületen már meglévő épületek, illetőleg más építmények eltávolítása, áthelyezése, átalakítása szükséges, ezt a védőidomot, védőterületet kijelölő hatóság külön megkeresése alapján a hatáskörrel rendelkező közigazgatási szerv rendeli el.

(2)²⁰ A védőterületen belül új, az 5. számú mellékletben foglaltak alapján megengedhető és e rendeletben tételesen nem szabályozott tevékenység esetén, ha az külön jogszabály előírásai alapján nem tartozik a környezeti hatásvizsgálat alá, akkor - a vízügyi igazgatóság véleménye alapján - a vízügyi hatóság egyedi vizsgálat eredményeképpen, e rendelet előírásai szerint esetileg szabja meg a tevékenység végzésének feltételeit, illetve a korlátozásokat. Az egyedi vizsgálathoz szükséges dokumentációt a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási és tájvédelmi szakértői tevékenységről szóló kormányrendelet alapján a víz és a földtani közeg részsakterületen szakértői jogosultsággal rendelkező szakértők is elkészíthetik.

(3) Ha a védőterület kialakításakor vagy ellenőrzésekor megállapítható, hogy a már meglévő létesítmények nem felelnek meg a vonatkozó rendelkezéseknek, abban az esetben

a) meg kell állapítani, hogy a vízbázis mennyiben károsodott,

b) károsodás esetén a károsodást, illetve annak kiváltó okát meg kell szüntetni, az esetleges későbbi károsodás elkerülése érdekében ellenőrző rendszert kell kialakítani.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott esetekben a létesítmény tulajdonosa vagy egyéb jogcímen használója, a létesítmény üzemeltetésének átalakításával köteles a további károsítást megakadályozni.

(5) A (2) és (4) bekezdések alapján indult eljárásoknál és a költségek viselésénél alkalmazni kell a környezetvédelmi felülvizsgálatra²¹ vonatkozó előírásokat.

(6) Olyan vízilétesítmény, illetőleg vízhasználat esetén, ahol a védőidom, védőterület, védősáv kijelölésével összefüggésben a 10-14. §-ok szerinti - a megfelelő védelmet szolgáló - tevékenység elvégzése szükséges, a vízjogi üzemeltetési engedély csak ezek figyelembevételével adható ki.

(7) Az (1) bekezdésben foglaltak teljesítése esetén a vízjogi üzemeltetési engedélyben rendelkezni kell a kijelölt és kialakított védőidomról, védőterületről, védősávról, valamint az annak megállapításával kapcsolatos, a vízilétesítmény tulajdonosát, illetve az üzemeltetési engedély jogosítottját, továbbá a kijelöléssel érintett ingatlanok tulajdonosait, illetőleg egyéb jogcímen használóit érintő jogokról és kötelezettségekről.

(8)²² A vízilétesítmény tulajdonosa a védőidom, a védőterület kijelölésével, fenntartásával kapcsolatos tulajdoni, használati és egyéb korlátozásokból eredő károkért külön jogszabály²³ előírásai szerint köteles helytállni.

¹⁹ Módosította: 362/2008. (XII. 31.) Korm. rendelet 44. § (1) 68.

²⁰ Megállapította: 527/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 7. § (3). Hatályos: 2014. I. 1-től.

²¹ 1995. évi LIII. törvény 73-76. §.

²² Megállapította: 298/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet 2. §. Hatályos: 2008. I. 1-től. Ezt követően indított eljárásokban kell alkalmazni. Lásd még: 298/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet 6. § (3).

(9) Nem jár kártalanítás:

a) a jogszabály alapján hatósági engedélyhez kötött, de annak hiányában vagy attól eltérően folytatott tevékenység korlátozásáért, illetőleg megszüntetéséért, ha e tevékenységgel okozati összefüggésben a vízkészlet károsodik;

b) az olyan vízminőségvédelmi intézkedésekért, amelyeknél - jogszabály alapján - kártalanításra egyébként sem kerülhet sor.

(10)²⁴ A védett közcélú vízilétesítmény belső védőövezetére eső ingatlanrészt az állam vagy az önkormányzat - figyelemmel a 11. § (2) bekezdés *d)* pontjára - adásvétel vagy kisajátítás útján köteles megszerezni.

15/A. §²⁵ (1) A közcélú vízilétesítmény belső védőövezetére eső ingatlan esetén a vételi ajánlatot a védett közcélú vízilétesítmény üzemeltetője (a továbbiakban: üzemeltető) teszi meg, illetve az adásvétel megghiúsulása esetén kezdeményezi a kisajátítási eljárás megindítását.

(2) Az adásvétellel vagy kisajátítással megszerzett ingatlan - a közcélú vízilétesítmény tulajdonosától függően - állami vagy önkormányzati tulajdonba kerül.

15/B. §²⁶ (1) Az adásvételre, illetve a kisajátításra fordított összeget az üzemeltető az általa befizetett vízkészletjárulékból igényelheti vissza.

(2)²⁷ A visszaigénylésre - az addig a tárgyévben befizetett, vissza nem igényelt vízkészletjárulék összegét meg nem haladó mértékben - a vízkészletjárulék bevallási kötelezettséghez igazodóan negyedévente, illetve az éves összesített bevallás benyújtását követően van lehetőség. Az üzemeltető a bevallás benyújtását követő 15 napon belül nyújthatja be a vízkészletjárulék visszaigénylésére irányuló kérelmet.

(3) A kérelemben meg kell jelölni a védőterületet kijelölő jogerős határozat számát és - a (9) bekezdésben foglalt eltéréssel - mellékelni kell:²⁸

a) a belső védőövezet, mint földrészlet feletti rendelkezési jog megszerzését igazoló okiratokat (adásvételi szerződés vagy jogerős kisajátítási határozat)

b) a belső védőövezetre eső ingatlanra vonatkozó tulajdoni lapot, melyen bejegyzés vagy széljegyzet igazolja a tulajdonszerzést.

(4)²⁹ A vízügyi hatóság a visszaigénylés megalapozottságát a vízügyi igazgatóság bevonásával kivizsgálja. A megalapozottság elbírálása kapcsán a vízügyi hatóság a vízgazdálkodásról szóló

²³ Lásd: 1959. évi IV. törvény 108. §, 1995. évi LVII. tv. 27. §, 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 9. §.

²⁴ Megállapította: 298/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet 3. §. Hatályos: 2008. I. 1-től. Ezt követően indított eljárásokban kell alkalmazni. Lásd még: 298/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet 6. § (3).

²⁵ Beiktatta: 298/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet 4. §. Hatályos: 2008. I. 1-től. Ezt követően indított eljárásokban kell alkalmazni. Lásd még: 298/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet 6. § (3).

²⁶ Beiktatta: 298/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet 5. §. Hatályos: 2008. I. 1-től. Ezt követően indított eljárásokban kell alkalmazni. Lásd még: 298/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet 6. § (3).

²⁷ Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 116. §.

²⁸ Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 115. §.

²⁹ Megállapította: 527/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 7. § (4). Hatályos: 2014. I. 1-től.

törvényben meghatározott adóhatósági jogkörben, az adózás rendjéről szóló törvény bevallások utólagos vizsgálatára vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően folytatja le az eljárást.

(5)³⁰ A visszaigénylésre irányuló kérelemről a vízügyi hatóság dönt.

(6)³¹ Amennyiben a vízügyi hatóság pénzforgalmi számláján a kifizetéshez szükséges fedezet rendelkezésre áll, gondoskodik annak kifizetéséről.

(7)³² Amennyiben a vízügyi hatóság pénzforgalmi számláján a fedezet nem áll rendelkezésre, úgy a hatóság a jogerős határozatának egy példányát megküldi a Magyar Államkincstárnak (a továbbiakban: kincstár). A kincstár a jogerős határozatban meghatározott összeget visszautalja a vízügyi hatóság pénzforgalmi számlájára.

(8)³³ A vízügyi hatóság a határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül gondoskodik a visszaigényelt összeg kifizetéséről.

(9)³⁴ Ha a kérelmező a (3) bekezdés *a*) pontjában meghatározott rendelkezési jog megszerzését vagy a (3) bekezdés *b*) pontjában meghatározott tulajdonszerzést nem igazolja, a vízügyi hatóság az adatok szolgáltatása érdekében megkeresi az ingatlanügyi hatóságot.

16. § (1)³⁵ A védőidom, védőterület, védősáv kijelölésével érintett ingatlan tulajdonosa vagy egyéb jogcímen használója a vízügyi hatóságnak a védőterület kijelöléséről és fenntartásáról rendelkező határozata alapján köteles túrni, hogy a vízilétesítmény üzemeltetője vagy a hatósági ellenőrzésre jogosult személyek az ingatlanra belépjenek és azt a szakfeladataik ellátásához szükséges mértékben használják, de ez az ingatlan rendeltetésszerű használatát nem zárhatja ki, és aránytalan mértékben nem akadályozhatja.

(2) Az (1) bekezdésben szereplő használat jogának gyakorlásával összefüggő kártalanításra - az általános jogszabályi előírások figyelembevételével - e rendelet előírásait kell alkalmazni.

(3)³⁶ A védőterületen - a telekalakítási és építési tilalom elrendeléséről szóló miniszteri rendeletben előírtak szerint, összhangban a területfejlesztési és a területrendezési tervekkel - építési és telekalakítási tilalom rendelhető el.

17. § (1) A vízbázis, vízilétesítmény engedélyese köteles:

a) a külön jogszabály³⁷, valamint a védőterületet megállapító határozat és az üzemeltetési szabályzat szerint gondoskodni a védőterület fenntartásához szükséges létesítményekről, ezek fenntartásáról, üzemeltetéséről;

³⁰ Megállapította: 527/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 7. § (4). Hatályos: 2014. I. 1-től.

³¹ Megállapította: 527/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 7. § (4). Hatályos: 2014. I. 1-től.

³² Megállapította: 527/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 7. § (4). Hatályos: 2014. I. 1-től.

³³ Megállapította: 527/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 7. § (4). Hatályos: 2014. I. 1-től.

³⁴ Megállapította: 527/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 7. § (4). Hatályos: 2014. I. 1-től.

³⁵ Módosítva: 269/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet 31. § (4) b) alapján. Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 115. §, 527/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 7. § (7) d).

³⁶ Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 115. §.

³⁷ 18/1992. (VI. 14.) KHVM rendelet.

b) a 10-15. §-okban meghatározott feladatokkal járó kötelezettségek teljesítése érdekében a védőterületen ellenőrzést végezni és szükség esetén az arra hatáskörrel rendelkező közigazgatási szerveknél intézkedést kezdeményezni;

c) a vízjogi üzemeltetési engedéllyel jóváhagyott vagy a külön jogszabályban meghatározott szervekkel egyetértésben kiadott üzemeltetési szabályzat szerint megállapított gyakorisággal - de évente legalább egy alkalommal - ellenőrizni és vizsgálni a védett vízbázis állapotát, a védelem hatékonyságát, beleértve a védőterületen folytatott tevékenységeket is;

d) a védőidom, védőterület, védősáv veszélyeztetésének, szennyezésének, károsításának esetén az érintett hatóságokat értesíteni.

(2) A védőterület kijelöléséről szóló határozattal érintett ingatlant a tulajdonos vagy az egyéb jogcímen használó úgy köteles használni, hogy a védett vízbázist, valamint a kitermelt vizet ne veszélyeztesse és a használat következtében azt szennyeződés ne érje.

18. § A belső és külső védőterületet, védősávot érintő korlátozásoknak ingatlan-nyilvántartási bejegyzése mellett a hidrogeológiai, hidrológiai védőövezetekre vonatkozó jogokat, kötelezettségeket és tilalmakat a vízikönyvi nyilvántartás tartalmazza.

19. § (1) A védőterület, védőidom, védősáv meghatározásával, kialakításával, fenntartásával járó költségeket

a) távlati ivóvízbázis esetén az állam,

b) elvi vízjogi engedéllyel lekötött vízbázis esetén az elvi engedély jogosítottja,

c) a vízkészlet hasznosítása, vízilétesítmény létesítése esetén a vízjogi engedéllyel erre jogot szerzett engedélyes (építető),

d) üzemelő vízkivétel, vízilétesítmény esetén a vízjogi üzemeltetési engedéllyel erre jogot szerzett engedélyes viseli.

(2) A védőidomon, védőterületen, védősávon szükséges, valamint a hatósági határozattal előírt feladatok ellátásához - külön jogszabályok alapján - pénzügyi támogatás igényelhető.

20. §³⁸

Hatósági ellenőrzés

21. § (1)³⁹ A kijelölt és kialakított védőidomra, védőterületre, védősávra az e rendeletben és a hatósági határozatban előírt rendelkezések, kötelezettségek, valamint a használati korlátozások érvényesülését a vízügyi igazgatóság bevonásával a vízügyi hatóság, a szakhatóságok, továbbá a víziközmű üzemeltetői (engedélyesei) rendszeresen ellenőrzik.

(2)⁴⁰ A vízügyi igazgatóság bevonásával a vízügyi hatóságnak az engedélyes 17. § (1) bekezdésében előírt kötelezettsége mellett a 9. §-ban foglaltak szerint kell vizsgálnia, hogy a biztonságba helyezés (kijelölés) során elrendelt intézkedések biztosítják-e a védelmet.

(3) A hatósági ellenőrzés során vizsgálni kell különösen:

³⁸ A korábbi alcímmel együtt hatályon kívül helyezte: 362/2008. (XII. 31.) Korm. rendelet 44. § (1) 68.

Hatálytalan: 2009. III. 1-től.

³⁹ Megállapította: 527/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 7. § (5). Hatályos: 2014. I. 1-től.

⁴⁰ Megállapította: 527/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 7. § (5). Hatályos: 2014. I. 1-től.

- a) a tulajdonosnak (használónak), üzemeltetőnek a védőterület, védőidom, védősáv fenntartásával járó kötelezettségei teljesítését, illetve ezzel összefüggésben;
 - b) az egyes védőövezeteket érintő tilalmak, tulajdonosi (használati) korlátozások érvényesülését;
 - c) a védőidom, védőterület, védősáv által behatárolt vízbázis állapotát, a védelem hatékonyságát.
- (4)⁴¹

IV.

Záró és átmeneti rendelkezések

22. § (1) E rendelet 1997. szeptember 1. napján lép hatályba.

(2)-(3)⁴²

(4)⁴³

(5)⁴⁴

23. § (1) A védőidomot, védőterületet e rendelet hatálybalépésekor

a)⁴⁵ üzemelő vízbázis (vízkivétel), vízilétesítmény és távlati vízbázis esetén a határozatnak megfelelő ütemezésben,

b)⁴⁶

c) folyamatban lévő engedélyezési eljárás alatt álló, de üzemeltetési engedéllyel még nem rendelkező vízkivétel, vízilétesítmény esetén a határozatnak megfelelő ütemezésben, de nem később, mint a hatálybalépéstől számított 5 éven belül kell kialakítani.

(2) A rendelet hatálybalépését követően kérelemre vagy hivatalból indult vízjogi engedélyezési eljárás esetében a védőidomot, védőterületet a határozatban előírtak szerint kell kialakítani.

(3)⁴⁷ Az (1) bekezdés szerinti határidők elmulasztása esetén a vízügyi hatóság a kiadott üzemeltetési engedélyt - kártalanítási kötelezettség nélkül - hivatalból vagy a vízügyi igazgatóság kezdeményezésére visszavonja.

(4)⁴⁸

⁴¹ Hatályon kívül helyezte: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 116. §. Hatálytalan: 2009. X. 1-től.

⁴² Hatályon kívül helyezte: 377/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet 25. § (2) f). Hatálytalan: 2008. I. 7-től.

⁴³ Hatályon kívül helyezte: 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet 153. § (3). Hatálytalan: 2000. III. 1-től.

⁴⁴ Hatályon kívül helyezte: 377/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet 25. § (2) f). Hatálytalan: 2008. I. 7-től.

⁴⁵ Megállapította: 231/2007. (IX. 4.) Korm. rendelet 1. §. Hatályos: 2007. IX. 5-től.

⁴⁶ Hatályon kívül helyezte: 231/2007. (IX. 4.) Korm. rendelet 2. § (2). Hatálytalan: 2007. IX. 5-től.

⁴⁷ Megállapította: 527/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 7. § (6). Hatályos: 2014. I. 1-től.

⁴⁸ Hatályon kívül helyezte: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 116. §. Hatálytalan: 2009. X. 1-től.

1. számú melléklet a 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelethez

Fogalom meghatározások

E rendelet alkalmazásában

1. *elérési idő*: az az időtartam, ami alatt egy adott pontból a vízrészecske a vízkivételig eljut;
2. *lebomló szennyezőanyag*: olyan szennyezőanyag, amely meghatározott körülmények között - beavatkozás nélkül - meghatározott idő alatt úgy változik meg, hogy egészséget nem károsító, nem szennyező, környezeti kockázatot nem okozó anyaggá alakul;
3. *védőidom*: az üzemelő vagy tervezett vízkivételi műveket (berendezéseket) körülvevő felszín alatti térrész, amelyet a vízkivétel (ivó-, ásvány- vagy gyógyvíz) - mennyiségi, minőségi - védelme érdekében a környezeténél fokozottabb biztonságban kell tartani;
4. *védőterület*: az üzemelő vagy tervezett vízkivételi műveket (berendezéseket) körülvevő terület, amelyet a vízkivétel (ivó-, ásvány- vagy gyógyvíz) - mennyiségi, minőségi - védelme érdekében a környezeténél fokozottabb biztonságban kell tartani. A védőterület általában körülveszi a vízkivételi műveket, de egyes esetekben azoktól elszakadva is megjelenhet, amely az előbbi cél elérése érdekében szükséges korlátozásokkal (tilalmakkal) hasznosítható;
5. *védősáv*: a víz tározását, kezelését, szállítását szolgáló művek védelméhez szükséges meghatározott szélességű terület, amelyet a környezeténél fokozottabb biztonságban kell tartani, és az ennek érdekében szükséges korlátozásokkal (tilalmakkal) hasznosítható;
6. *védőövezet(ek)*: a védőterület, védőidom részeit alkotó terület(ek), idom(ok), ahol a veszélyeztetés mértékétől függő korlátozások, tilalmak, illetőleg rendszeres mérési és megfigyelési kötelezettségek rendelhetők el;
7. *védőidom, védőterület*
 - a) *előzetes lehatárolása*: tervezői típusú tevékenység, melynek során a meglévő ismeretek alapján lehatárolásra kerülnek a védőidomok, védőterületek övezetei,
 - b) *meghatározása*: tervezői típusú tevékenység, ami magában foglalja a védőidom, a védőterület méretezését (általában kiszámítását) és dokumentálását, beleértve a határoló vonalak megadását is,
 - c) *kijelölése*: hatósági eljárás, melynek során elrendelésre kerül a védőidom, védőterület kialakítása a hozzá tartozó tiltásokkal és korlátozásokkal együtt,
 - d) *kialakítása*: a kijelölés során elrendelt jogi és műszaki intézkedések megtétele (szennyezőforrások felszámolása, átalakítása, ellenőrző megfigyelő rendszerek kiépítése, kerítések, jelzőtáblák elhelyezése, területhasználókkal való kapcsolatok rendezése, tájékoztató anyagok készítése stb.),
 - e) *fenntartása (üzemeltetési feladat)*: a kialakított védőidomban, védőterületen az előírt rendszeres ellenőrzés, megfigyelés, értékelés és felülvizsgálat elvégzése;
8. *vízbázis*
 - a) *igénybe vett*: olyan vízbázis, amelynek vízkészletét részben vagy teljes mértékben már igénybe veszik,
 - b) *lekötött*: olyan igénybe még nem vett, elvi vízjogi engedéllyel már lekötött lehetséges vízbázis, amelyről már tudott, hogy a felszín alatti víz kitermelésére alkalmas víznyerő területet ki és milyen célra fogja igénybe venni,

c) *engedélyezett víztermelése*: vízjogi engedély szerint kitermelt vagy lekötött vízmennyiség éves átlaga, havi maximuma, vízhozamban kifejezve,

d) *teljes, átlagos kapacitása*: a vízbázisról folyamatosan kitermelhető a mindenkori ismeretek és feltételek alapján meghatározható legnagyobb vízmennyiség melynek kitermelése következtében fellépő környezeti hatásokat az érintettek elfogadják,

e) *karsztvízbázis*: olyan vízbázis, melyben az igénybe vett, vagy arra előirányzott vízkészlet a karsztosodott kőzetek (mészkö, dolomit) pórusaiban, hasadékaiban, üregeiben helyezkedik el; lehet nyílt tükrű, amely a meteorológiai viszonyok közvetlen hatása alatt áll, vagy fedett,

f) *partiszűrésű vízbázis*: felszíni víz közelében lévő felszín alatti vízbázis, melyben a vízkivételi művek által termelt víz utánpótlódása 50%-ot meghaladó mértékben a felszíni vízből történő beszivárgásból származik,

g) *rétegvízbázis*: olyan vízbázis, melynek megcsapolt képződményei az első vízzáró, vagy féligáteresztő réteg alatti, vagy 50 méternél mélyebben települt törmelékes vízadó kőzetek,

h) *talajvízbázis*: olyan vízbázis, melyben az igénybe vett vagy arra előirányzott vízkészlet a törmelékes felszínközeli képződmények telített zónájában helyezkedik el, vagy az első vízzáró vagy féligáteresztő réteg mélységéig, vagy nem mélyebben, mint 50 m,

i) *biztonságban lévő vízbázis*: amelynek felszíni és felszín alatti vízgyűjtőjén: ismertek a földtani és hidrogeológiai adottságok, a víz áramlási, lefolyási viszonyai, utánpótlódásának módja és mértéke, az utánpótlódás területe, a víz minősége, az ezeket befolyásoló természeti hatótényezők és emberi tevékenységek, illetve mindezek térben és időben való változása a vízkitermelés előtti és a víztermelés hatására kialakuló viszonyok között; a kijelölt és kialakított védőterületen a vízbázist veszélyeztető tevékenységek nem folynak; az ellenőrzés alatt álló potenciális szennyezőforrások esetleges veszélyeztető hatása intézkedésekkel még a vízbázis károsodása előtt megszüntethető,

j) *részleges biztonságban lévő vízbázis*: ahol a biztonsági intézkedéseket csak az utánpótlódási terület egy részére vagy csak részlegesen hajtották végre.

2. számú melléklet a 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelethez

Felszín alatti vízbázisok védőidomainak, védőövezeteinek méretezése elérési idők alapján

Védőidom, védőövezet	Figyelembe veendő vízhozam		Elérési idő	Felszíni védőterület védőövezetei, zónái
	üzemelő vízbázisok	távlati vízbázisok		
Belső védőövezet	Max. napi	-	20 nap	Védőidom metszete a felszínen, de min. 10 m a vízkivételektől
Külső védőövezet	Max. havi	-	6 hónap	Védőidom metszete a felszínen, de minimum 100 m a vízkivételektől. (Ha nincs felszíni metszet, akkor nincs védőterület)
Hidrogeológiai védőövezet „A” zóna	Átlagos évi	Átlagos évi	5 év	Védőidom metszete a felszínen
Hidrogeológiai védőövezet „B” zóna	Átlagos évi	Átlagos évi	50 év	Védőidom metszete a felszínen
Hidrogeológiai védőövezet „C” zóna	Átlagos évi	Átlagos évi	Teljes vízgyűjtő	Felszín alatti vízgyűjtő idom metszete a felszínen

Megjegyzés:

1. A védőövezetek és zónák az adott elérési idővel vagy minimális mérettel meghatározott határfelület, illetőleg vonal és a szűkebb védőidomhoz, illetőleg védőterülethez tartozó elérési idővel vagy minimális mérettel meghatározott határfelület, illetve vonal közötti térrészt, illetve területet jelentik.

2. A biztonság érdekében a vízrészecskék tényleges szivárgási sebességének számításakor célszerű az effektív porozitása csökkentése az alábbi szorzók figyelembevételével:

- 0,5, ha a számítási modell transzport szempontjából tényadatokkal ellenőrzött,
- 0,2, ha a számítási modell egyéb módon ellenőrzött,
- 0,1, ha a számítási modell becsült adatokon alapszik.

3. számú melléklet a 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelethez

Felszíni vízbázisok védőterületének méretezése

Védőterület	Tározók és tavak		Folyók és egyéb vízfolyások	
	10 ha alatt vagy 60 napnál kisebb tartózkodási idő esetén	10 ha felett vagy 60 napnál nagyobb tartózkodási idő esetén	Q95 = 50 m ³ /s alatt	Q95 = 50 m ³ /s felett

Belső védőövezet

- a vízfelületen	Teljes vízfelület	100 m sugarú kör a vízkivétel körül	A vízkivételi pont felett folyásirányban 200 m, alatta 20 m (0,5 m/s-nél kisebb vagy zavart áramlású szakaszon, illetve visszaáramlás esetén 50 m). Oldalirányban a vízkivételi ponttól 50-50 m	
- a parton	A teljes LNV-hez tartozó partvonalon 50 m szélességű sáv (de nem az övezetbe az ellentétes irányban lejtő mentett oldal mentén)	Ha a vízkivétel az LKV-hez tartozó, a parttól 100 m-nél távolabb van: - Ha közelebb van: a kör által kimetszett szakaszon 20 m-es parti sáv (de nem tartozik az övezetbe az ellentétes irányban lejtő mentett oldal területe)	Ha a vízkivétel 50 m-nél közelebb van a LKV-hez tartozó parthoz, akkor az LNV-hez tartozó partvonalától számítva a védőterület parti sávja 20 m szélességű az alábbi szakaszon	

Külső védőövezet

- a vízfelületen	-	120 napnál kisebb tartózkodás esetén a teljes vízfelület, egyébként a vízkivétel körüli 200 m sugarú körnek a belső védőövezeten kívüli része	Vízkivétel feletti szakaszon 5 km	A vízkivétel feletti szakaszon 2 km
- a parton	A teljes	120 napnál kisebb	A vízkivétel felett	A vízkivétel felett

	partvonalon 50 m szélességű sáv, a belső övezeten kívül (összesen 100 m)	tartózkodás esetén, mint a 10 ha alattiaknál, egyébként az LNV-hez tartozó part 200 m sugarú körrel kimetszett szakaszán 50 m szélességű sáv, ill. 100 m szélességű sáv a belső védőövezeten kívül (nem tartozik az övezetbe a gát túloldalán a tartozó vagy tó minimális vízszintjénél alacsonyabban fekvő, ellentétes irányban lejtő terület)	1 km-ig 200 m, 2 km-ig 100 m szélességű sáv az LNV-hez tartozó partvonalától számítva A vízkivétel alatt a külső és belső védőterület határa azonos	0,5 km-ig 200 m, 1 km-ig 100 m szélességű sáv az LNV-hez tartozó partvonalától számítva A vízkivétel alatt a külső és belső védőterület határa azonos
Hidrológiai	120 napnál kisebb tartózkodási idő esetén a teljes vízgyűjtő terület Nem e rendelet hatálya alá tartozik	120 napnál kisebb tartózkodási idő esetén a teljes vízgyűjtő terület Nem e rendelet hatálya alá tartozik	Nem e rendelet hatálya alá tartozik	Nem e rendelet hatálya alá tartozik

LKV = legkisebb vízállás, LNV = legnagyobb vízállás.

4. számú melléklet a 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelethez

Az ivóvíz- és ásvány-gyógyvíz kezelő, tározó műtárgyak és szállító vezetékek védőterületeinek és védősávjainak méretezéséről

Műtárgyak	Védőterületek méretezése
Zárt vagy épületben lévő vízkezelő vagy tároló	A védőterület sugara a műtárgy vagy építmény külső szélétől számított 10 m 5 m-nél magasabb földfeltöltés esetén a rézsú talpától mért 5 m
Szabadban, nyílt vízfelszínnel történő vízkezelés vagy tárolás	50 m (különleges esetekben max. 100 m)
Víztechnológiai célra történő levegőbeszívás helye (légszűrés nélküli esetben)	A védőterület szélétől legalább 20 m-re, a terepszint felett legalább 3 m-re
Víztornyok (magastéri tárolók) zártrendszerű átemelők és nyomásfokozók	Védőterületek nem, csak a vezetékek védősávjának kijelölése szükséges
Földbe fektetett vízvezeték	A védősáv határa a vezeték felett a föld felszínéig, alatta 1 m mélységig, kétoldalt 2-2 m távolságig terjed
Párhuzamosan haladó vízvezetékek és szennyvízcsatornák	
- ha a szennyvízcsatorna magasabban fekszik, mint a vízcső, vagy ha mélyebben fekszik, de a vízvezeték talajvízben, vagy annak	A védősáv szélessége a vízcső mindkét oldalán vízszintes irányban mért 1-1 m; 2 m-nél kisebb tengelytávolságú két vezeték esetében megfelelő

- közelében van
- ha a szennyvízcsatorna mélyebben fekszik, mint a vízcső és a vízcső száraz talajban van
 - nyomás alatti szennyvízcsatornacső esetében
- Szennyvízcsatorna és vízvezetékcső kereszteződése
- ha a szennyvízcsatorna magasabban fekszik, mint a vízcső
 - ha a szennyvízcsatorna mélyebben fekszik, mint a vízcső és a két vezeték közötti szintkülönbség 0,5 m-nél kisebb
 - ha a szennyvízcsatorna mélyebben fekszik, mint a vízcső és a két vezeték közötti szintkülönbség 0,5-1 m között van
- állékonyságú szennyvízcsatorna alkalmazásával
- A védősáv szélessége a vízcső mindkét oldalán vízszintes irányban mért 0,5-0,5 m
- A védősáv szélessége a vízcső mindkét oldalán vízszintes irányban 2-2 m
- A szennyvízcsatorna elhelyezése a keresztezési ponttól számított 2-2 m hosszúságú vízzáró védőcsőben vagy fedett vasbeton vályúban a közúti terhelés mértékének megfelelő állékonysággal
- A vízcső megépítése a kereszteződési ponttól mindkét irányban mért 2-2 m, összesen tehát 4 m hosszúságon belül csökötés nélkül, a szennyvízcsatorna építése a keresztezési ponttól mindkét irányban mért 1-1 m, összesen tehát 2 m hosszban, legalább 10 cm vastag betonburkolattal
- A vezetékek építésére az előző bekezdésben a szennyvízcsatornára vonatkozóan foglaltak irányadók

5. számú melléklet a 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelethez⁴⁹

1. A védőterületek és védőidomok övezeteire vonatkozó korlátozások

	A	B	C	D	E
1		Felszíni és felszín alatti vízbázisok		Felszín alatti vízbázisok hidrogeológiai	
2		belső	külső	A	B
3		védőövezetek		Védőövezetek	
4	BEEPÍTÉS, ÜDÜLÉS				
5	Lakótelep; új percellázás üdülőterület kialakítása	-	-	-	o
6	Lakó- vagy irodaépület csatornázással	-	x	+	+
7	Lakóépületek csatornázás nélkül	-	-	x	o
8	Szennyvízcsatorna átvezetése	-	x	o	o
9	Szennyvíztisztító telep	-	-	o	+
10	Házi szennyvíz szikkasztása	-	-	o	o
11	Települési folyékonyhulladék-lerakó létesítése és üzemeltetése	-	-	-	x
12	Települési hulladéklerakó (nem veszélyes hulladékok lerakása)	-	-	-	o
13	Építési hulladék lerakása	-	-	o	+
14	Temető	-	-	x	+
15	Házikertek, kiskertművelés	-	-	o	o
16	Sátorozás, fürdés	-	x	+	+
17	Sportpálya	-	x	+	+
18	IPAR				
19	Erősen mérgező vagy radioaktív anyagok előállítás, feldolgozása, ilyen hulladékok tárolása, lerakása	-	-	-	-
20	Mérgező anyagok előállítás, feldolgozása, tárolása	-	-	-	o

⁴⁹ Megállapította: 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 79. §, 2. számú melléklet. Hatályos: 2010. V. 14-től.

21	Mérgező anyagokkal nem dolgozó üzemek, megfelelő szennyvízelvezetéssel	-	x	0	+
22	Ásványolaj és -termékek előállítása, vezetése, feldolgozása, tárolása	-	-	x	0
23	Veszélyeshulladék-ártalmatlanító	-	-	-	x
24	Veszélyeshulladék-lerakó	-	-	-	-
25	Veszélyes hulladék üzemi gyűjtő	-	-	x	0
26	Élelmiszer-ipari szennyvizek szikkasztása, hulladékaik tárolása	-	-	-	0
27	Egyéb ipari szennyvíz szikkasztás	-	-	-	-
28	Salak, hamu lerakása	-	-	0	0
29	MEZŐGAZDASÁG				
30	Erdőtelepítés és művelés vegyszeres kezelés nélkül	-	+	+	+
31	Erdőfelújítás vegyszeres kezelés nélkül	+	+	+	+
32	Növénytermesztés	-	0	0	0
33	Komposztálótelep	-	-	x	0
34	Önellátást meghaladó állattartás	-	-	x	0
35	Legeltetés, háziállat tartás	-	0	0	+
36	Szervestrágyázás	-	0	0	+
37	Műtrágyázás	-	0	0	0
38	Hígrágya és trágyalé kijuttatása termőföldre	-	-	-	0
39	Hígrágya- és trágyalé leürítés	-	-	-	-
40	Szennyvízöntözés	-	-	-	0
41	Tisztított szennyvízzel való öntözés	-	-	0	+
42	Növényvédő szerek alkalmazása	-	0	0	0
43	Növényvédő szer-kijuttatás légi úton	-	-	-	0
44	Növényvédőszer-tárolás és -hulladék elhelyezés	-	-	-	x
45	Növényvédő szeres eszközök mosása, hulladékvizek elhelyezése	-	-	-	0
46	Szerves- és műtrágya raktározása és tárolása	-	-	x	0
47	Szennyvíziszap tárolása	-	-	x	0
48	Szennyvíziszap termőföldön történő elhelyezése	-	-	x	0
49	Állathullák elföldelése, döngkutak létesítése és működtetése	-	-	-	0
50	Haltenyésztés, haletetés	-	-	0	0
51	KÖZLEKEDÉS				
52	Autópálya, autót, vízzáróan burkolt csapadékvízárók-rendszerrel	-	0	0	+
53	Egyéb út, vízzáróan burkolt csapadékvízárók-rendszerrel	-	0	+	+
54	Egyéb út	-	0	0	+
55	Vasút	-	x	0	+
56	Gépkocsiparkoló	-	-	0	+
57	Üzemanyagtöltő-állomás	-	-	x	0
58	Gépkocsimosó, javítóműhely, sódepónia	-	-	0	+
59	<i>Egyéb tevékenység</i>				
60	Bányászat	-	-	x	0
61	Fúrás, új kút létesítése	-	0	0	0
62	A fedő- vagy vízvezető réteget érintő egyéb tevékenység	-	-	0	0

2. Jelmagyarázat:

	A	B	C
1	-	=	Tilos

2	x	=	Új létesítménynél, tevékenységnél tilos, a meglévőnél a környezetvédelmi felülvizsgálat vagy a környezeti hatásvizsgálat eredményétől függően megengedhető
3	o	=	Új vagy meglévő létesítménynél, tevékenységnél a környezeti hatásvizsgálat, illetve a környezetvédelmi felülvizsgálat, illetve az ezeknek megfelelő tartalmú egyedi vizsgálat eredményétől függően megengedhető
4	+	=	Nincs korlátozva

6. számú melléklet a 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelethez⁵⁰

7. számú melléklet a 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelethez⁵¹

⁵⁰ Hatályon kívül helyezte: 377/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet 25. § (2) f). Hatálytalan: 2008. I. 7-től.

⁵¹ Hatályon kívül helyezte: 377/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet 25. § (2) f). Hatálytalan: 2008. I. 7-től.